

אין כמו בבית?

ללדת בחדר השינה או באמבטיה - בישראל זה פחות פופולרי אבל בהולנד, למשל, כ-25% מהלידות הן בבית ולא בבית חולים. הגיוני? תקראו ותחליטו לבד

תגיית: לידה

מירב דוסטר

יום חמישי, 21 במבמבר 2013, 10:31

על לידות בית בישראל - וואלה בריאות

יש נשים שרוצות ללדת במקום המוכר בו הן חיות – בבית, ואינן מעוניינות לקשור את תהליך הלידה בבית חולים (צילום: Shutterstock)

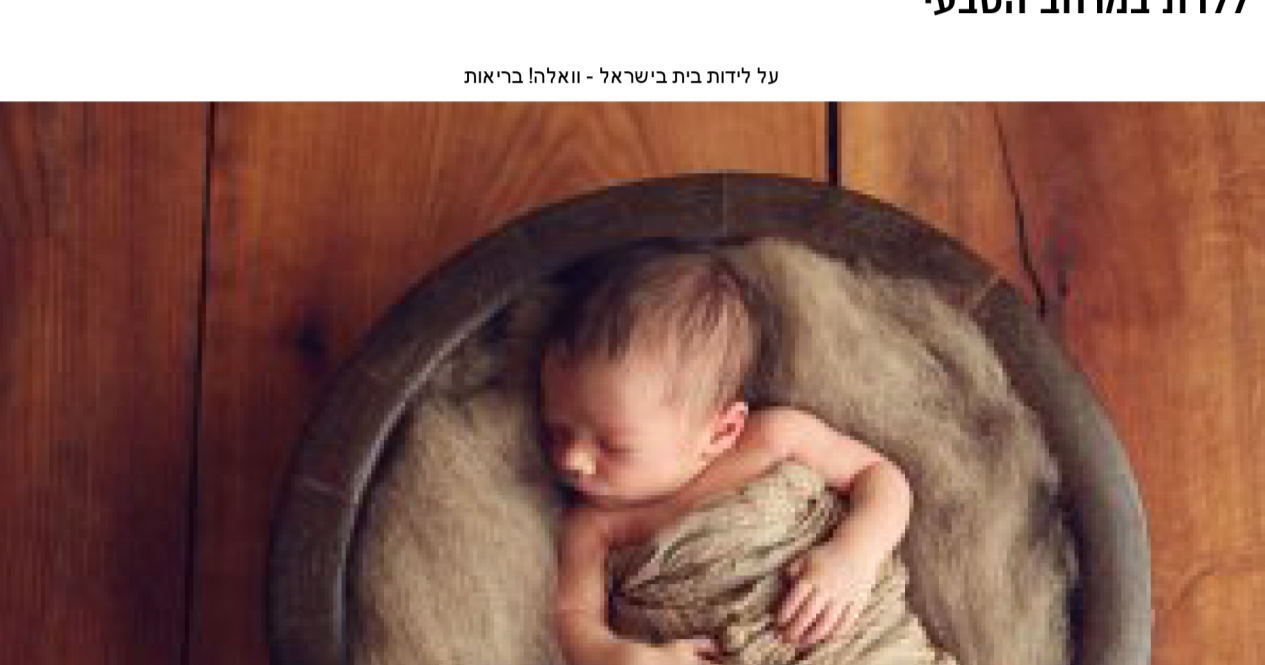
170,940 לידות התרחשו בישראל בשנת 2012 ומתוכן רק כ-700 היו לידות בית מתוכננות. הנתון הזה נמצא אמנם במגמת עלייה, אך אנו עדיין הרחק מאחור מדינות כמו הולנד בה מספר לידות הבית עומד על 25%, ובה למעשה צריך סיבה רפואית כדי ללדת בבית חולים.

המקרה המצער והבודד של לידת הבית שאירעה השנה העלה את נושא לידות הבית לסדר היום, אך האפילו יותר משהאיר.

באילו תנאים יכולה להתקיים לידת בית, ואלו השפעות יש לשהייה במים על יולדות? ושאלה חשובה נוספת אם יותר ויותר מחקרים מצביעים על כך שלידת בית מיטיבה עם האם והתינוק, והדבר יחסך מיליוני שקלים לוקות המדינה - מדוע הנושא כל כך שנוי במחלוקת?

ללדת במרחב הטבעי

על לידות בית בישראל - וואלה בריאות

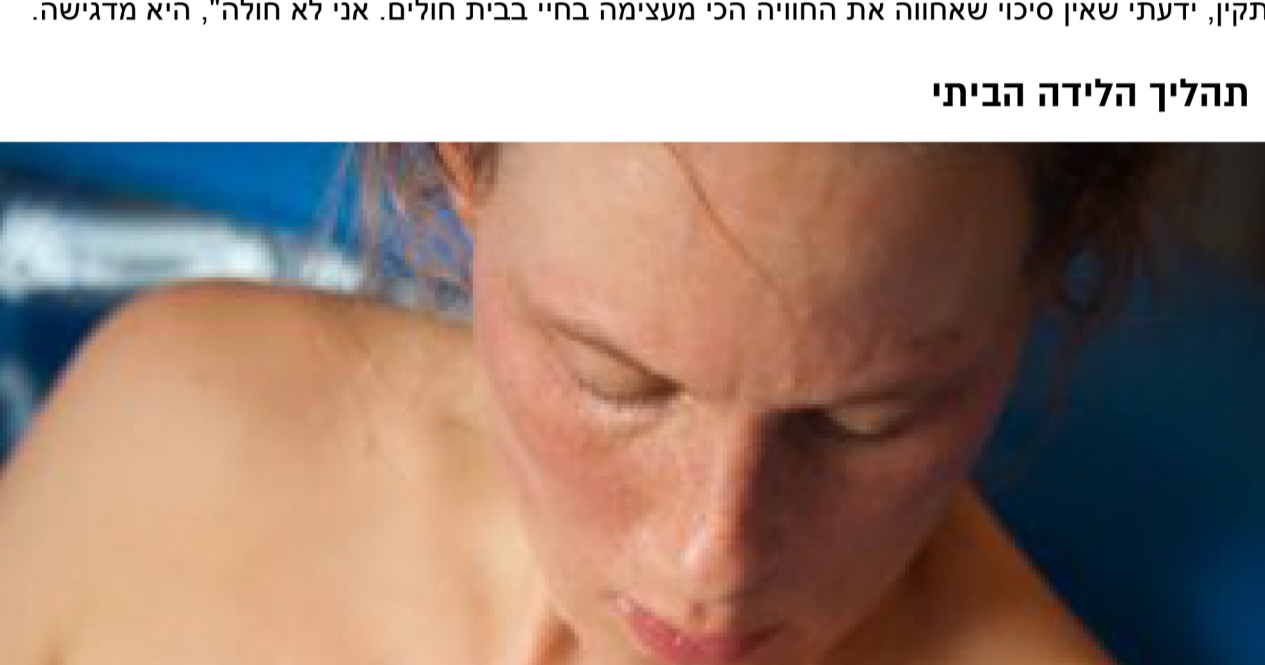
יש נשים שרוצות ללדת במקום המוכר בו הן חיות – בבית, ואינן מעוניינות לקשור את תהליך הלידה בבית חולים (צילום: Shutterstock)

"בבית נשים מפרישות פחות הורמוני דחק (סטרס) מאחר והן במרחב המוכר שלהן, הן נמצאות עם אנשים מוכרים ואהובים ולא מופעל עליהן לחץ משום סוג", אומרת גילה רונאל, המנהלת המקצועית של דיאדה, מכשירה נשות מקצוע בתחומי ההריון והלידה ומחברת הספר "טבעי ללדת".

נלי (38) שילדה בביתה, מעידה שהעובדה שלא הייתה צריכה לחשוב על המעבר מהבית לבית החולים, השקיטה והרגיעה אותה. "לא הייתי צריכה לדאוג לגבי הילד שלי שישן בחדר השני, כל מה שהייתי צריכה היה שם, בבית שלי, זה היה רגוע ונעים", היא אומרת ומציינת שהיעדר הסביבה הרפואית תרמה לתחושה הטובה וזרחה את מהלך הלידה שארכה שלוש שעות.

ליאור קופליס (27) מעמק חפר ילדה לידה ראשונה בבית. כבת לאם מיילדת בית (רונית קופליס) הייתה זו עבורה בחירה טבעית. "כשהתלוויתי לאמי ראיתי כמה נכון ללדת בבית וכמה לבית חולים יש השפעה מכריעה על סיכויים בלידה מבלי שאנחנו שמים לב אליהם", אומרת קופליס ומוסיפה: "בהנחה שההריון תקין, ידעתי שאין סיכוי שאחווה את החוויה הכי מעצימה בחיי בבית חולים. אני לא חולה", היא מדגישה.

תהליך הלידה הביתי

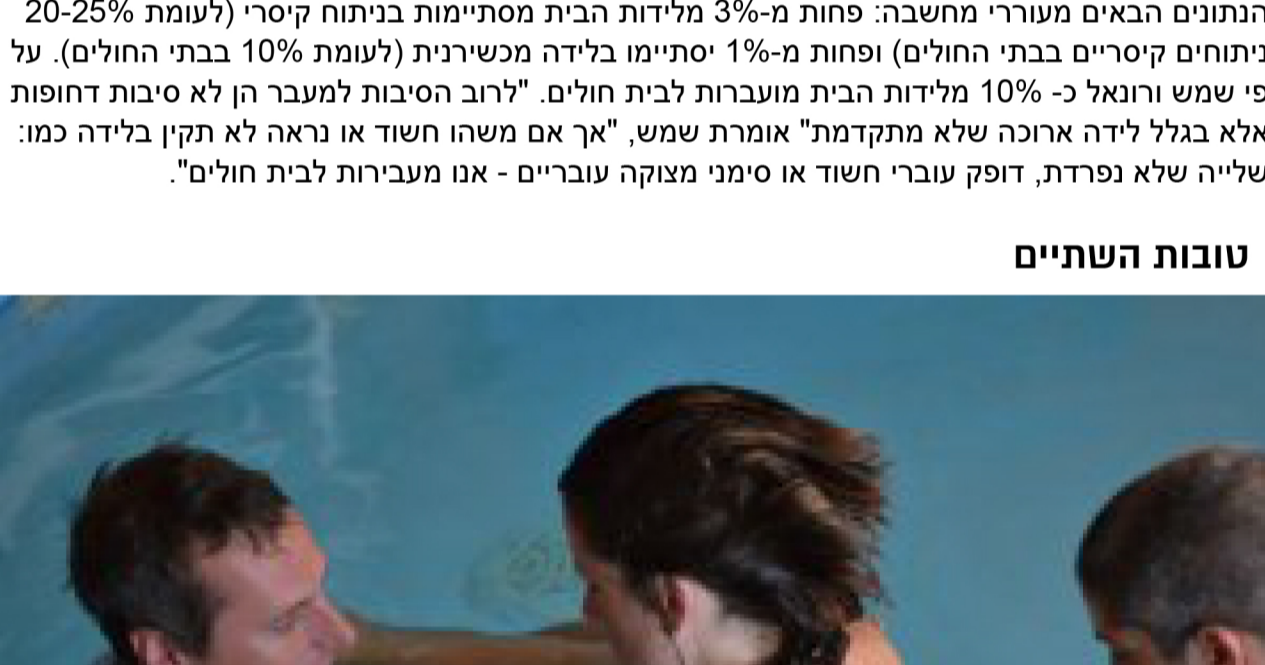

על אף שיותר גורמים ממליצים על לידות בית. לא כל אחת יכולה לבחור ללדת כך (צילום: Shutterstock)

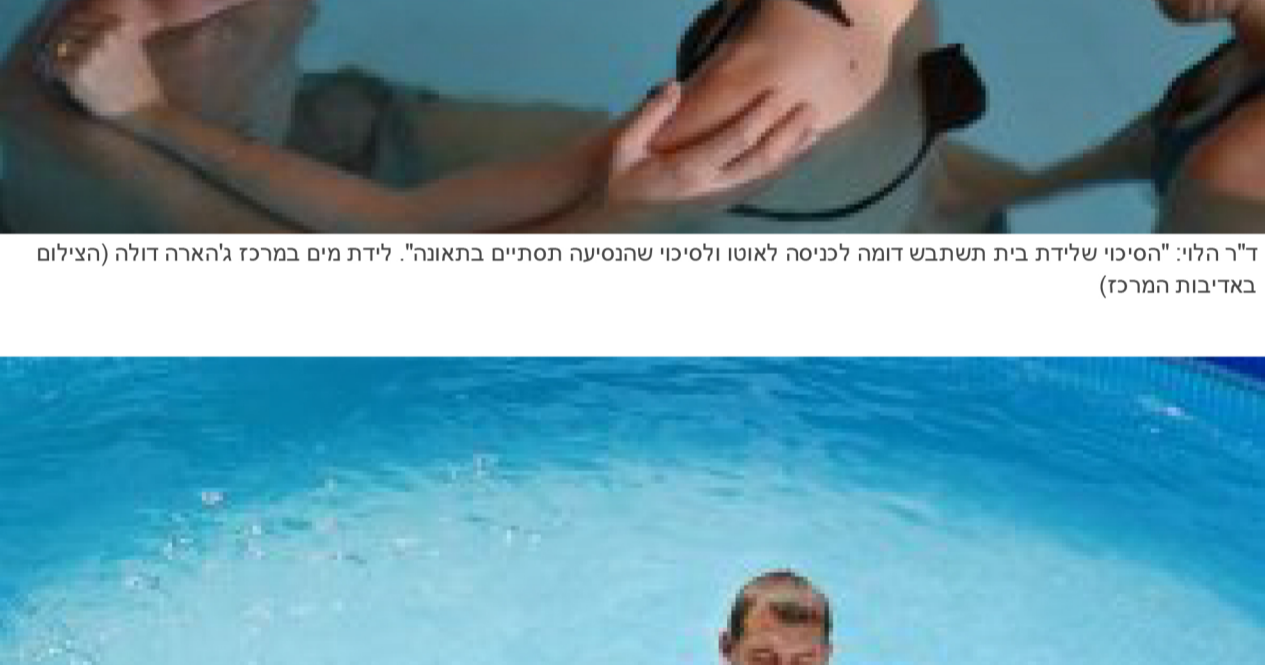
אילנה שמש, אחות מיילדת מוסמכת, מיילדת בית ומחברת הספר "ללדת בבית" היא מיילדת הבית הוותיקה בישראל. עד כה היא רשמה לעצמה 1036 לידות בית ששילדה. את היולדת היא פוגשת לרוב בשליש השני ואז הן משוחחות ומתאמות ציפיות. "הנשים יולדות בדרך כלל בחדר השינה, על המיטה או בעמידה, בכריעה או בכסא לידה, במים בבריכת גומי או באמבטיה ובכל תנוחה אחרת שמקדמת את הלידה ובטיחותית", מציינת שמש. לאחר הלידה המיילדת נשארת במקום מספר שעות כדי לוודא שהכול מסתמן כיצב ותקין מבחינת הדימום וההנקה. מאוחר יותר היא חוזרת לביקור בית אחד או שניים. תוך 24 שעות התינוק הנוולד אמור להיבדק על ידי רופא ילדים.

הנתונים הבאים מעוררי מחשבה: פחות מ-3% מלידות הבית מסתיימות בניחות קיסרי (לעומת 25%-20% ניתוחים קיסריים בבתי החולים) ופחות מ-1% יסתיימו בלידה מכשירנית (לעומת 10% בבתי החולים). על פי שמש ורונאל כ-10% מלידות הבית מועברות לבית חולים. "לרוב הסיבות למעבר הן לא סיבות דחופות אלא בגלל לידה ארוכה שלא מתקדמת" אומרת שמש, "אך אם משהו חשוד או נראה לא תקין בלידה כמו: שלייה שלא נפרדת, דופק עוברי חשוד או סימני מצוקה עובריים - אנו מעבירות לבית חולים".

טובות השתיים

ד"ר הלוי: "הסיכוי שלידת בית שתשבש דומה לכניסה לאוטו ולסיכוי שהנסיעה תסתיים בתאונה". לידת מים במרכז ג'הארה דולה (הצילום באדיבות המרכז)

שמש מציינת כי מתוך כ-6000 לידות בית בישראל בעשור האחרון, מקרה המוות הראשון התרחש ב-2013 "לא ניתן להתעלם מהעובדה שאחוזי התמותה מאוד נמוכים, גם בהשוואה לבתי החולים".

הזוג הלוי מקבל למרכז ג'הארה לידות בסיוכו, במצג עכוז או עם עבר של ניתוחים קיסריים, אך הם אינם מיילדים אותן במרכז, אלא "מנסים להרוויח במקום את הלידה הפעילה וליישם את עקרונות של לידה טבעית. כדברי ד"ר הלוי המטרה היא לעזור לנשים בסיוכו גבוה לצלוח שלבים מוקדמים של התהליך, אם אפשר ללא אפיזודל, ולהגיע לבית החולים רק בשלבים מתקדמים של הלידה.

מתי לא ניתן ללדת בבית?

לאחר הלידה המיילדת משארת במקום מספר שעות כדי לוודא שהכול מסתמן כיצב ותקין וחוזרת לביקור בית (צילום: ליהי עמיצור לובל)

על לידות בית חלים מספר תנאים: הן אינן יכולות להתרחש במקום הרחוק למעלה משלושים דקות נסיעה מבית חולים, החדר שבו מתרחשת הלידה אמור להיות לפחות בגודל 10 מ"ר (שיאפשר פינוי מידי ונוח במקרה הצורך) וצריכים להיות בו מים זורמים, קליטה וחשמל. עליו להיות נקי ומאוורר.

במקרים הבאים לא תתאפשר לידת בית: אם היולדת מתחת לגיל 18 (בין הגילאים 17-18, נדרשת חתימת הורים), יולדת שהשתמשה בעבר או משתמשת בסמים, יולדת עם סוכרת, יתר לחץ דם או בעיה מוכרת אחרת. מי שבעברה ניתוח קיסרי, עובר מת ברחמה, סבלה מהיפרדות שלייה בלידה קודמת, חוותה לידת עם פרע כתפיים, דיממה באופן חריג או חוותה קרע מדרגה 3-4 לא תוכל ללדת בבית.

מי שנמצאת בהריון בסיוכו גם תתקל בבעיה ללדת בבית. מקרים אלה כוללים עובר מתחת למשקל של 2.5 ק"ג ומעל 4 ק"ג, הריון מתחת לשבוע 37 או מעל שבוע 42. מצג עכוז, אנמיה חמורה או הריון מרובה עוברים.

ומה לגבי הרשויות? משרד הבריאות אמנם מאשר לידות בית, אך מחמיר עם השנים את הנהלים. אישה שילדת בבית אינה זכאית למענק לידה וצריכה לממן באופן פרטי את המיילדת, סכום שנע בין 5000-6000. יש לציין כי, אישה ישראלית שילדה בחו"ל לידת בית זכאית להחזר מביטוח לאומי.